

Historisch redeneren
in onderzoekende geschiedenislessen
Bijeenkomst 4

Wat gaan we doen?

- Misconcepten bij leerlingen
- Werken vanuit een thema
- Onderzoeksvragen formuleren
- Samen ontwerpen → zie doelen

Doelen deze bijeenkomst

Aan het einde van de bijeenkomst:

- hebben jullie een keuze gemaakt voor de historische redeneervaardighe(i)d(en) bij jullie thema en een voorstel voor mogelijke bronnen.
- hebben jullie een overzicht van beschikbare lessen voor dit thema, van (sub)doelen verdeeld over die lessen en weet je of/hoe je je methode kunt inzetten.
- zijn jullie de lessen aan het ontwerpen op basis van de ontwerpcriteria en met de visie en wensen van jullie school als uitgangspunt.

Veelvoorkomende misconcepten

- Idee of beeld is beïnvloed vanuit populaire cultuur (films, verhalen, etc)

Veelvoorkomende misconcepten

- Wetenschappelijke kennis en inzichten dringen niet door

Veelvoorkomende misconcepten

- Die in de wetenschap nog steeds voorkomen

zie: 'Onbehaarde apen' podcast 13 januari
Vergeet die oeroude rolverdeling: vrouwen jagen ook

Veelvoorkomende misconcepten

- De klok en de kiepel en gebrek aan informatievaardigheden

'Nederland kwam in opstand tegen Spanje omdat ze de ideeën van Martin Luther King volgden.'

Misconcepten voorkomen

- Context opbouwen: plaatsen in tijd, plaatsen in passende omgeving en plaatsen in juiste politieke/sociale/culturele context
 - Startles(sen)
 - Tijdbalk en kaart gebruiken
 - Boeken in de klas
 - Met elkaar tussentijds nabespreken
 - Hardop denken
- Bewust van eigen concepten en de concepten die breed leven: lezen, nieuwsgierig en kritisch zijn

Historische context

Onderzoek met bronnen

Kunnen Playmobil-ridders ons vertellen hoe ridders er vroeger echt uitzagen?

Ik geloof echt dat Playmobil probeert te benaderen hoe het was in de riddertijd, maar ze passen zich ook veel aan.

Veel zag er ongeveer zo uit, maar de details waren zeker anders.

Er is zeker veel bij bedacht om het leuker te maken (om meer te spelen).

Ik denk dat het toen anders was, maar je kunt het niet echt weten, tenzij je iets uit die tijd vindt.

Ik denk dat het precies zo was, want de poppetjes en objecten zien er riddertijd uit.

Concept-cartoons

Werken vanuit een thema

- Vakken integreren rondom het gekozen thema (aantal vakken of alle vakken)
- Zelf ontworpen of vanuit vakoverstijgende methode
- Kan in eigen groep of in (meerdere) bouw(en)

- Keuze thema
- Wat vinden kinderen interessant aan dit thema?
- Bij welke situaties uit de echte wereld/praktijk past dit?
- Zijn er kwesties waar dit thema bij aansluit (bijv. in actualiteit)?

Historisch denken over één bepaald thema

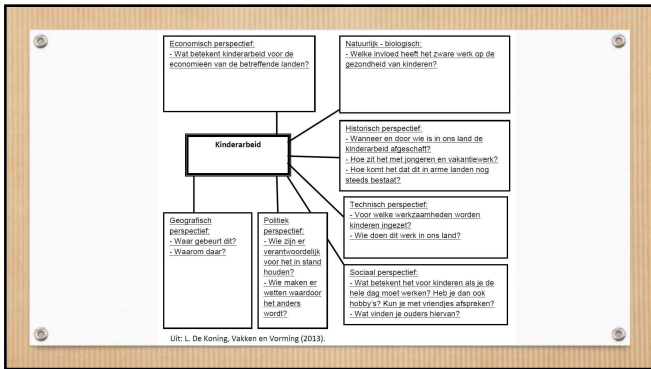
© 2015 HGO

Tijdbalken Toolkit Historisch redeneren → bijv. die over ziekten door de tijd heen

Toolkit historisch redeneren

- Vanuit nieuwsgierigheid en verwondering vragen gaan stellen;
- in een klassencultuur die dit waardeert en aanmoedigt;
- komen tot onderzoek naar het verleden;
- waarbij contextkennis aanwezig is en groeit.

Ontwikkelen van het historisch denken en redeneren door:

Manieren om vragen te genereren

Driestappenplan van vragen genereren

Thuis
Tafel-groepje
Hele klas

Dit vragen wij ons af:

Stel: Study the picture in the middle of the page and answer the four questions in the boxes in as much detail as possible.

What are they doing?
What is their purpose?
What are the different parts?
What is the most interesting part?

Onderzoeksvragen formuleren voor geschiedenis

Lees: <https://www.geschiedenisvandaag.nu/hoe-formuleer-ik-een-onderzoeksvraag/>

→ Volgende bijeenkomst maken we samen format voor onderzoeksvragen geschiedenis

Drie thema's

- Verdere ideeën?
- Passende bronnen?
- Vragen?

Jouw/jullie gekozen thema

- Welke historische bronnen zijn hierbij te vinden? Bekijk mogelijkheden op overzichtspagina online bronnen (drive).
- Welk doel heb je met een les rondom dit thema en met deze bronnen?
- Welke historische redeneervaardigheid past hierbij?
- Past dit bij het niveau van je leerlingen?
- Hoe ga je verwondering oproepen?

→ Ontwerpcriteria erbij nemen kan je helpen.

Doel: - overzicht van beschikbare lessen.
 - (sub)doelen verdeeld over die lessen.
 - methode al dan niet inzetten en hoe?
 - ontwerpcriteria en visie en wensen van jullie school als uitgangspunt.

Groep Ontdekkingsreizen (Bas en Sonja)
 Groep Ontdekkingsreizen (Astrid en Susanne)
 Groep Kinderarbeid
 Groep Democratisering

Graag om 16.30 uur terug in centrale meeting

3 Niveaus van onderzoekend leren

Gestructureerd	Begeleid	Open en zelfstandig
Leerkracht: - Geeft onderzoeksvraag; - Geeft bronnen/materialen Leerlingen: - Voeren onderzoek uit Samen: - Resultaten en conclusies trekken <small>Zie: Peeters & Van Baaren-Nawrocka, 2015)</small>	Leerkracht: - Geeft onderzoeksvraag; - Geeft aanzet tot bronnen en materialen Leerkracht en leerlingen samen: - Onderzoek opzetten Leerlingen: - Onderzoek uitvoeren - Resultaten en conclusies trekken en presenteren	Leerkracht: - Stelt procesgerichte vragen Leerlingen: - Stellen onderzoeksvraag; - Zoeken bronnen en materialen - Zetten onderzoek op - Voeren onderzoek uit - Resultaten en conclusies trekken - Resultaten en conclusies presenteren en rapporteren

Hoe ver zijn jullie gekomen?

- Opbouw thema - hoeveel lessen?
- Start van het thema/de les? - eerste idee
- Welke bronnen en welke historische redeneervaardigheid past hierbij?
- Hoe werk je aan benodigde achtergrondinformatie?
- Wat laat je leerlingen doen (werkvorm)? - eerste idee
- Hoe kun je evt aan meer bronnen komen?

Terugblik en vooruitblik

Zijn er vragen?	Inventarisatie thema's volgende bijeenkomst	Reflectie op de bijeenkomst
-----------------	---	-----------------------------

- Format onderzoeksvragen
- Uitwisseling projecten tot nu toe
- Wie wil van elke groep mee voorbereiden?

Tussen nu en 24 maart

Lezen: <https://www.geschiedenisvandaag.nu/hoe-formuleer-ik-een-onderzoeksvraag/>

Verder werken aan lessenreeks.

Wat heb je nodig om het uit te kunnen voeren?

Plannen wanneer je de les uitvoert of klein gedeelte al uitvoeren (vragen, reacties en werk van leerlingen graag in de map verzamelen).
